

ПРОГРАМНО – ЦІЛЬОВИЙ МЕТОД ДЕРЖАВНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В МЕХАНІЗМІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Савченко К.В., Федченко О., Вітвіненко О.

У сучасних умовах державні інвестиції виступають досить важливим елементом механізму управління інноваційним розвитком економіки. Однак, ключовим питанням залишається: наскільки державні видатки сприяють економічному розвитку країни?

Сьогодні для України головною проблемою в цьому контексті є наявність великої кількості галузей, які отримують фінансову допомогу з боку держави, що унеможлиблює забезпечення відновлення не лише однієї сфери господарювання, а економіки в цілому. Виходом із ситуації повинен стати перехід до програмно-цільового методу інвестиційна політика держави, що визначає реальні джерела, напрями, структуру інвестицій.

До переваг програмно-цільового методу можна віднести:

- підвищення наукової і практичної обґрунтованості заходів, що значно розширює коло учасників програми, повніше враховує їхні інтереси й потреби;
- об'єднання матеріальних та фінансових ресурсів суб'єктів різних форм власності, внаслідок чого виникає можливість скорочувати строки досягнення кінцевих цілей програми;
- можливість цілеспрямованого управління економічним розвитком як на регіональному, так і на державному рівнях.

Для України пріоритетними напрямками програмного інвестування – точками прориву – можуть бути:

1) high-tech виробництва (наприклад, шляхом створення української Силіконової долини – системи компактно розташованих науково-дослідницьких і виробничих компаній з розробки та реалізації новітнього комп'ютерного устаткування і програмного забезпечення);

2) точне машинобудування, передусім, авіакосмічне та суднобудування (передусім, створення холдингової компанії в авіабудуванні, а також інноваційні програми миколаївських і херсонських суднобудівних заводів), що виступить потужним стимулом для розвитку радіоелектроніки, приладобудування,

металургії. Відомо ж, що одне робоче місце в точному машинобудуванні забезпечує 6-8 робочих місць в супутніх галузях;

3) інноваційний розвиток транспортної системи (зокрема, програми з європейськими партнерами стосовно нафтопроводу "Одеса-Броди" та створення газотранспортного консорціуму, а також створення Євразійського транспортного коридору „Новий шовковий шлях”, який має забезпечити перевезення індійських і китайських товарів).

Утім, попри високий потенціал цих галузей, для реалізації планів інноваційного розвитку потрібно їх суттєво підтримати. І основні фінансові механізми підтримки, якими користуються численні країни світу, відомі.

По-перше, це спеціальні державні інвестиційні програми і спеціальні програми кредитування (як, наприклад, пільгового кредитування села). Якщо нині у Східній Європі ставка по середньострокових кредитах коливається в межах 4-7% річних, то в Україні - 11-15% річних (у доларах США, у гривні - ще більше).

По-друге, це спеціальні освітні програми. Під зазначені галузі може бути розширено і кількість місць у ВУЗах, і значно поліпшена якість освіти. Так, варто зазначити, що у Південній Кореї щорічно витрачають на освіту приблизно 13% ВВП (в Україні – приблизно 4,5% ВВП), а гроші йдуть здебільшого на підготовку спеціалістів для найрозвинутіших секторів економіки. Насамперед, такий підхід дозволив Південній Кореї та Японії стати одними із лідерів у висококонкурентному середовищі азійських тигрів і легко подолати світову економічну кризу 1998 року.

По-третє, це інфраструктурна підтримка передових галузей (магістральні шляхи, приміщення, соціальні установи тощо).

По-четверте, не варто забувати і про певні податкові преференції для цих галузей.

Отже, ігнорування державних цільових програм як ключового інструменту державної фінансової політики, спрямованої на досягнення інноваційного розвитку, не є виправданим ані з точки зору світового досвіду, ані з точки зору розв'язання актуальних проблем розвитку України.